

A Pécsi Ítéltábla a Balás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Balás Ákos ügyvéd, fél címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Sándor Attila ügyvéd (címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen ági öröklési igény tárgyában indított perében a Szekszárdi Törvényszék 2018. február 20. napján kelt 6.P.20.340/2016/22. számú ítélete ellen a felperes által 24. sorszám, az alperes által 25. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és néhai **P L** nevén az ... Nyrt. által vezetett ... számú lakossági bankszámlán 2015. június 7. napján fennálló egyenlegből a felperest ági vagyon címén megillető összeget 2.454.970 forintról 6.076.827 (hatmillió-hetvenhatezer-nyolcszázhuszonhét) forintra felemeli.

Megállapítja, hogy a felperest ági vagyon címén megillető, az első- és másodfokú ítéletben megjelölt vagyontárgyakat az alperes holtig tartó haszonélvezeti joga terheli.

Az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 690.000 (hatszázkilencvenezer) forintra leszállítja.

A felek által az államnak fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét a felperes esetében 147.000 (egyszáznegyvenhétezer) forintra leszállítja, míg az alperes esetében 1.218.000 (egymillió-kettőszáztizennyolcezer) forintra felemeli.

Egyéb fellebbezett részében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 380.000 (háromszáznolcvanezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - 161.000 (egyszázhatvenegyezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes és testvére, **P L** (a továbbiakban: örökhagyó) 1998. évben örökölték meg édesanyjuk, özvegy ...született **R T** vagyonát. Ennek folytán a **sz ...** helyrajzi számú lakóház, udvar és gazdasági épület megnevezésű ingatlan 2/4 illetősége, a **sz .../14** helyrajzi számú szántó, gyepek (legelő), a **sz**

.../15 és ... helyrajzi számú szántó, a **sz** .../17 helyrajzi számú gyeplő és a **d** .../2 helyrajzi számú szőlő ingatlan 2/8 illetősége került az örökhagyó tulajdonába.

A testvérek 1999. március 25. napján adásvételi szerződést kötöttek, amellyel a felperes eladta, az örökhagyó megvásárolta a **sz** ... helyrajzi számú ingatlan felperes tulajdonát képező, édesanyjuktól örökölt 1/4 tulajdoni hányadát 400.000 forint vételárért, így az örökhagyó az ingatlan kizárólagos tulajdonosává vált.

A Sz Körségi Földhivatal .../2005 számú határozatával a .../14 helyrajzi számú ingatlanból a .../18 helyrajzi számú lakóház, udvar és a .../19 helyrajzi számú szántó, legelő ingatlanokat alakította ki.

A 2013. december 4. napján kelt adásvételi szerződéssel az örökhagyó eladta **S J**nak az örökölt **sz** .../15, .../19 és ... helyrajzi számú mezőgazdasági ingatlanokat összesen 38.011.410 forint vételárért.

Az örökhagyó 2015. június 7. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhalálozott. Dr. **I E sz** közjegyző .../2015/20. számú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékából egy **sz** lakást, több **sz**, **ő** és **d** mezőgazdasági ingatlant, gépjárműveket, továbbá az **A Mezőgazdasági Kft.** üzletrészt teljes hatállyal törvényes öröklés jogcímén az örökhagyó házastársának, az alperesnek; a **sz** ... helyrajzi számú ingatlanból 3/4 tulajdoni illetőséget, valamint a **d** .../2 helyrajzi számú szőlő 3/8 illetőségét ági öröklés jogcímén a felperesnek adta át, utóbbiakat az alperes holtig tartó hasznélvezeti jogának megállapítása mellett.

A közjegyző ideiglenes hatállyal adta át az alperesnek a **sz** ... helyrajzi számú lakóház, udvar, gazdasági épület ingatlan 1/4 tulajdoni illetőségét, a **d** 1772 helyrajzi szám alatti présház ingatlant, az ... Nyrt. által az örökhagyó nevében vezetett ... számú lakossági bankszámla (a továbbiakban: ... végű bankszámla) 2015. június 7-i egyenlegét, 7.000.953 forintot és kamatait; a ... számú tartós befektetési értékpapír pénzeszámlán (a továbbiakban: a ... végű tartós befektetési értékpapír pénzeszámla) lévő összeget, 2015. június 7. napján 43.171 forintot és kamatait; a ... számú értékpapírszámlán (a továbbiakban: a ... végű értékpapírszámla) nyilvántartott 15.581 db ... Tőkegarantált Pénzpiaci Befektetési Jegyet 2015. június 7-i árfolyamértéken 25.545 forint összegben, 2.200 db Kamatozó Kincstárjegyet 2015. június 7-i árfolyamértéken 21.947.112 forint összegben és ezek járulékait; a ... számú tartós befektetési értékpapírszámlán (a továbbiakban: ... végű tartós befektetési értékpapírszámla) nyilvántartott 1.010 db ... Magyar Államkötvény 2017/L értékpapírt 2015. június 7-i árfolyamértéken 991.921 forint összegben és járulékait, mely vagyontárgyakra vonatkozóan a felperes ági vagyoni igényét előterjesztette.

A felperes módosított keresetében ági öröklés jogcímén igényt tartott a **sz** ... helyrajzi számú ingatlan 1/4 tulajdoni hányadára, a ... végű bankszámlán lévő összegből 7.137.327 forint, a ... végű tartós befektetési értékpapír pénzeszámlán lévő 43.171 forint, a ... végű értékpapírszámlán nyilvántartott 15.581 db ... Tőkegarantált Pénzpiaci Befektetési Jegyre 25.545 forint értékben, 2.200 db Kamatozó Kincstárjegyre 21.947.112 forint értékben, valamint a ... végű tartós befektetési értékpapírszámlán nyilvántartott 1.010 db ... Magyar Államkötvény 2017/L értékpapírra 991.921 forint értékben, annak elismerésével, hogy mindezen az alperesnek hasznélvezeti joga áll fenn. Utóbbira tekintettel az alperes marasztalását nem kérte. Az ingatlanhányad kapcsán arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződés az akkor hatályos illetékszabályokra tekintettel színelte szerződés volt, testvérevel valójában ingyenes ügyletet kötöttek. Az ...nál lévő számlákon lévő összegekre, illetve értékpapírokra mint az ági vagyon helyébe lépett értékre tartott igényt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:70.§ (2) bekezdése alapján. Állítása szerint mindezek forrása az anyai örökség, a **sz** .../15, .../19 és ... helyrajzi számú mezőgazdasági ingatlanok

eladásából származó vételár volt. A felperes ebben a körben állította, hogy az ági vagyon helyébe lépett értékből az örökhagyó részére 2015. február 19. napján 5.000.000 forintot kölcsönadott, ő azt 2015 április 29. napján az örökhagyónak visszafizette, így ez az összeg az ági vagyoni jellegét megőrizte.

Az alperes nem ismerte el a **sz ...** helyrajzi számú ingatlan $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányada, és a **.../19** helyrajzi számú szántó eladásából befolyt vételár, mint ági vagyon helyébe lépett érték ági vagyon jellegét, továbbá az ági mezőgazdasági ingatlanok értékesítéséből befolyt, lakossági folyószámlán elhelyezett összeg, mint ági vagyon helyébe lépett érték mértékét. Utóbbi tekintetében arra hivatkozott, hogy a folyószámlán lévő pénzösszeg fele része házastársi közös vagyon. Álláspontja szerint a felperes csupán megállapításra irányuló keresetének nincs helye. Beszámítani kérte azt az 5.000.000 forintot, amelyről a felperes úgy nyilatkozott, hogy azt az örökhagyótól kölcsönkapta, mert a kölcsön visszafizetése állítása szerint nem történt meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperest ági vagyon címén megilleti néhai **P L** nevén az **... Nyrt.** által vezetett **... számú** lakossági bankszámlán a 2015. június 7. napján fennálló egyenlegből 2.454.970 forint; a **... számú** értékpapírszámlán 2015. június 7. napján 21.947.112 forint árfolyamértéken 2.200 db kamatozó kincstárjegy; a **... számú** tartós befektetési értékpapírszámlán 2015. június 7. napján nyilvántartott 1.010 db prémium Magyar Államkötvény 2017/L értékpapír 991.921 forint értékben. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 800.000 forint perköltséget, az államnak 1.200.000 forint feljegyzett illetéket, míg a felperest 300.000 forint feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte.

Ítéletének indokolásában felhívta a Ptk. 7:67. § (1) és (2) bekezdését, 7:69. §-át, 7:70. § (2) bekezdését és 7:71. §-át. A **sz ...** helyrajzi számú ingatlan $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányada tekintetében rámutatott, hogy a Ptk. 7:67.§ (3) bekezdése szerint a vagyontárgy ági jellegét annak kell bizonyítania, aki azt ezen a címen örökölné, a jelen perben tehát a felperesnek. Nem volt vitatott, hogy az örökhagyóra átruházott $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányad az örökhagyóval közös felmenőtől törvényes örökléssel háramlott a felperesre, a felperes azonban az örökhagyó ingyenes szerzését nem bizonyította. A szerződést szerkesztő és ellenjegyző dr. **R I** ügyvéd tanúvallomása a felperes állítását az elsőfokú bíróság mérlegelése szerint nem támasztotta alá, a tanú a konkrét ügyletre az időmúlás miatt nem emlékezett, de a vallomása szerint az ellenjegyzésével kötött szerződés tényleges tartalma az az ügylet volt, amelyről az okirat szólt. Az adásvételi szerződésen tanúként szereplő ...és **P A** tanúk egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy előttük pénzmozgás nem volt, az ügyletről közelebbi ismereteik nincsenek. Elmondták azt is, azért került sor az adásvételi szerződés megkötésre, hogy kedvezőbb legyen az illeték. Ez a nyilatkozatuk azonban önmagában az okiratot szerkesztő és ellenjegyző ügyvéd tanúvallomásával szemben nem dönti meg az okirat teljes bizonyító erejét. Mivel a felperes által hivatkozott színleltetés nem nyert bizonyítást a perben, ennek okán az ági öröklési igény egyik feltétele (az örökhagyó általi ingyenes szerzés) hiányzik.

Rámutatott az elsőfokú bíróság, hogy a lakossági folyószámlán és értékpapírokban megtestesülő összeg, mint az ági vagyon helyébe lépett vagyoni érték bizonyítékaként a felperes csatolta a 2013. december 4. napján kelt adásvételi szerződést, a felperes és az örökhagyó édesanyjának hagyatékát átadó végzést és a **.../19** helyrajzi számú ingatlan kialakításáról szóló földhivatali határozatot. Ezek a peradatok igazolják, hogy a 2013. december 4. napján kelt szerződéssel érintett **.../19** helyrajzi számú ingatlan a **.../14** helyrajzi számú ági ingatlan helyébe lépett vagyontárgy, az adásvételi szerződés alapján az ingatlanokért kifizetett vételár egészében az ági vagyon helyébe lépett érték.

A felperesnek arra az állítására figyelemmel, hogy a vételár az ideiglenes hagyatékátadó végzésben jelölt számlákon jelent meg, az elsőfokú bíróság az ... Nyrt-től az örökhagyó nevén vezetett ... végű lakossági bankszámla, ... végű tartós befektetési értékpapír pénzsámla, a ... végű tartós befektetési értékpapírszámla és a ... végű értékpapírszámla kivonatait beszerezte.

A számlakivonatok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a mezőgazdasági ingatlanokra kötött adásvételi szerződés szerinti vételárat, 38.011.410 forintot az örökhagyó részére a ... végű lakossági folyószámlára 2013. december 5. napján utalással megfizették. Az elsőfokú bíróság ezt követően a lekötéseket, jóváírásokat és terheléseket tételesen követve, a jóváírások ági vagyoni jellegét esetenként vizsgálva arányszámot állított fel arra vonatkozóan, hogy a számlán miként vegyült az ági eredetű vagyon az örökhagyó egyéb vagyonával, a bekövetkezett változásoknak az arányszámra gyakorolt hatását is kimunkálta. A levezetés eredményeként arra jutott, hogy 2015. március 20. napján a záróegyenlegben az ági vagyon helyébe lépett érték 71,77%-ra módosult. Ezután az örökhagyó haláláig az ági vagyon helyébe lépett értéket módosító pénzmozgást kizárólag a 2015. április 30. napján történt 4.000.000 forint készpénzbefizetés jelentett. Ezzel 2015. május végén, közvetlenül az örökhagyó halálát megelőzően a számla úgy zárt, hogy azon 7.314.733 forint volt elhelyezve, amelynek az elsőfokú bíróság számítása szerint 33,562%-a az ági vagyon helyébe lépett érték, 2.454.970 forint.

Rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a folyószámlára beérkező 38.011.410 forintból 1.000.000 forint néhány nap múlva átkerült a ... végű számlára. A ... végű számlán az örökhagyó haláláig ezen az 1.000.000 forinton kívül más tőkeösszeg nem jelent meg. A perben rendelkezésre álló záróegyenleg az örökhagyó halálát megelőzően 1.009.697 forint piaci érték, az örökhagyó halálakor érték a közjegyzői iratok szerint 991.921 forint. A 38.011.410 forintból 2013. december 6. napján az örökhagyó lekötött 30.000.000 forintot Bónusz Betétben, majd annak lejáratát után azt Kamatozó Kincstárjegy értékpapírba fektette. Ez az összeg 30.260.000 forint (a 30.000.000 forint kamatával együtt) összegben jelent meg a ... végű számlán Kamatozó Kincstárjegy 2015/10 megjelöléssel. Ebből az értékpapírból az örökhagyó 5.000.000 forintot eladott 2015. február 18. napján, majd ezt az összeget felvette a ... végű folyószámláról a következő napon, ezzel az ági vagyoni jellegét az elsőfokú bíróság megítélése szerint elveszítette.

A ... végű számlán maradt 25.260.000 forint 2015. március 11. napján a ... végű folyószámlán jelent meg 26.055.690 forint összegben (pénzátvétel értékpapírszámláról megjelöléssel). 2015. március 19. napján erről a számláról 22.000.000 forint visszakerült a ... végű számlára Kamatozó Kincstárjegy 2016/12 formájában. Ennek az összegnek a piaci értéke a közjegyzői iratok szerint az örökhagyó halálakor 21.947.112 forint volt.

Az elsőfokú bíróság utalt rá, hogy a felperes a ... végű bankszámlán elhelyezett összegből 2015 februárjában kölcsönkapott, majd 2015 áprilisában általa visszafizetett és az örökhagyó által a folyószámlára visszahelyezett, így ági vagyoni jellegét megőrző 5.000.000 forinttal kapcsolatos pénzmozgás bizonyítására csatolta a M Kft. 2015. február 17-i taggyűlési jegyzőkönyvét arról, hogy likviditási gondok miatt a tagok kölcsönt nyújtanak személyenként 5.000.000 forint összegben. A kft. bankszámlájának kivonatával igazolta, hogy a tagi kölcsönnyújtás megtörtént, míg a 2015. április 29. napján kelt taggyűlési jegyzőkönyv szerint az ügyvezető a készpénzt a kft. bankszámlájáról felvette, a tagi kölcsönt visszafizette, amit a tagok jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatukkal elismerték. Az okirattal igazolt adatokat megerősítette K J, a felperes mellett a kft. másik tagjának tanúvallomása. Az elsőfokú bíróság azonban nem látta bizonyítottnak, hogy a ... végű bankszámlán 2015. április 30-án megjelent 4.000.000 forint pénztári készpénz befizetés a fentiekkel összefüggésben történt. Álláspontja szerint a 4.000.000 forint bankszámlán való

megjelenése nem azonosítható a kölcsönből visszafizetett ági vagyon helyébe lépett értékkel, amiből egyúttal levonta azt a következtetést is, hogy az alperesi igény beszámításának nincs helye.

Az értékpapírokban az örökhagyó halála időpontjában megtestesülő, az ági vagyon helyébe lépett érték megállapítása iránti keresetet a hagyatéki eljárásban rögzített bankszámla adatokat is figyelembe véve a ... végű számlán 2.454.970 forint összegre; a ... végű számlán 991.921 forint összegre; a ... végű számlán 21.947.112 forint értékben 2.200 db Kamatozó Kincstárjegyre vonatkozó részében találta alaposnak az elsőfokú bíróság. Kifejtette, a Ptk. 7:69.§-ának arra a rendelkezésére figyelemmel, hogy a túlélő házastársat holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg az ági vagyonon, a megállapításra irányuló keresetnek a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban 1952. évi Pp.) 123.§-a alapján helye van, mert az ági vagyon megváltása iránti kérelem hiányában marasztaló rendelkezés nem hozható, a felperes az alperessel szembeni jogai megóvása érdekében megállapítást kérhet.

A felperes 80%-os pernyertessége arányában kötelezte az alperest a felperes javára 800.000 forint perköltség megfizetésére, a pertárgyértéket és a kifejtett ügyvédi tevékenységet is figyelembe véve, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (6) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét peres fél fellebbezett.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és annak megállapítását kérte, hogy a **sz** ... helyrajzi számú ingatlan $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányada ági vagyonnak minősül, melyet ági örökösként örököl. Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az örökhagyó által 2015. április 30. napján az ...nál vezetett számlára befizetett 4.000.000 forint szintén ági vagyonnak minősül, így annak ő az ági örököse.

A felperes fellebbezését azzal indokolta, hogy e két vagyonelem kapcsán tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az ági vagyon megállapítására nem látott jogi lehetőséget, az ezzel kapcsolatos indokolása iratellenes.

Ellentmondásosnak találta, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére értékelte az ügyvéd tanúvallomását, hogy ő az ügyletre nem emlékezett. Kiemelte, hogy az ügyvéd tanúvallomása semmilyen releváns tény nem tartalmaz; ugyanakkor nem lehet figyelmen kívül hagyni az okiraton tanúként szereplő hozzátartozói által tett tanúvallomásokat, akik az ügyletről annyit tudtak, hogy illetékkedvezmények miatt készült adásvételi szerződés. E tanúvallomások közvetett bizonyítékként alátámasztják azt az előadását, miszerint a vagyonátruházás ingyenesen történt, csak a kisebb (8% helyett 2%) illetékterher miatt kötöttek ajándékozási szerződés helyett adásvételi szerződést. A színlelt adásvételi szerződést a leplezett ajándékozási szerződés szabályai szerint kell elbírálni a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (1959. évi Ptk.) 207.§ (5) bekezdése szerint.

A felperes fellebbezésében vitatta a 4.000.000 forinttal kapcsolatos következtetéseket is. Hangsúlyozta, hogy okiratokkal igazolta, miszerint szüksége volt 5.000.000 forintra, amelyet kölcsön formájában kapott meg az örökhagyótól. A kölcsön jogi természete alapján a kölcsönadott vagyontárgy nem került át a tulajdonába, azt köteles volt visszaadni. Mivel tulajdonjogi változás a vagyonelem vonatkozásában nem volt, így nem alkalmazható a Ptk. 7:70.§-ában foglalt, a vagyonnak az ági öröklésből történő kivonására vonatkozó rendelkezés. A visszafizetést közvetett bizonyítékokkal, zárt logikai láncsal igazolta üzlettársának tanúvallomásával, a gazdasági társaságból történő pénzkivonást igazoló banki kivonattal. A néhainak nem volt olyan

jövedelemforrása (ilyet az alperes sem jelölt meg), mely a 4.000.000 forint befizetésének alapjául szolgált volna, így a befizetett 4.000.000 forint az általa visszafizetett kölcsön része lehetett csak.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására irányult. Másodlagosan az ági vagyon megállapítását a lakossági folyószámla egyenlegéből 1.454.970 forint értékben, a kamatozó kincstárjegy vonatkozásában 1100 db tekintetében 10.973.556 forint árfolyamértékben, a magyar államkötvény vonatkozásában 505 db tekintetében 495.960 forint árfolyamértékben kérte. Harmadlagosan, az ági vagyon megállapítása esetére kérte az 5.000.000 forint kölcsön jogcímű követelés beszámítását a felperesi követelésbe.

Hangsúlyozta, hogy a .../19 helyrajzi szám alatti ingatlan tulajdonosa az örökhagyó volt, mely ingatlan 8.414.090 forint vételárért került értékesítésre. Az ingyenes ajándékozást vagy öröklés útján történő szerzést a felperes bizonyítani nem tudta. A .../15 és a ... helyrajzi szám alatti ingatlanok vételára mindösszesen 29.597.320 forint volt, e vagyonelemek tekintetében vetődhet fel az ági vagyoni jelleg vizsgálata. A vételárat az örökhagyó pénzügyi számlán helyezte el, majd azt felhasználta. A felhasználás során a 29.597.320 forint örökhagyói vagyon keveredése történt meg a házastársi közös vagyonukkal. A házastársi vagyontöredék a 2013. decemberi adásvételi szerződést megelőzően is fennállt, a vételár felhasználása folyamatos volt, a többszöri megtakarítási formaváltás, elköltés az ítéletben megjelölt értékpapírok ági vagyoni jellegét megszüntette. A felperes nem tudta bizonyítani, hogy a vagyonmozgások következményeként maradt fenn ági vagyon, az ezzel ellentétes elsőfokú indokolás megalapozatlan és iratellenes.

Rámutatott fellebbezésében az alperes, hogy vitatott volt a felperes részére átadott 5.000.000 forint kölcsön visszafizetése és annak ági vagyoni jellege. A felperes kizárólag a kölcsön létezését tudta igazolni, de a visszafizetést nem. E tekintetben kiemelte a felperes szavahihetőségének aggályosságát, ami álláspontja szerint az ingatlanra kötött szerződés kétségtelenségének eredménytelen meghivatkozásában jelent meg.

A peres felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezésével érintett részében az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése kis részben alapos.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyes, azonban kiegészítésre szorul az örökhagyó által **S J** részére 2013. október 4. napján értékesített ingatlanok vételárának felhasználásával, illetve az örökhagyó által a felperesnek nyújtott 5.000.000 forint összegű kölcsönrel és annak visszafizetésével kapcsolatos adatokkal. Az elsőfokú bíróság ezekkel kapcsolatban ítéletében tett ugyan megállapításokat, ezek azonban a tényállásban nem jelennek meg. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - a kölcsön visszafizetése tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok felülmérlegelésével - az alábbiak szerint egészíti ki:

Az ági vagyoni mezőgazdasági ingatlanok vételárát, 38.011.410 forintot **S J** az örökhagyó részére 2013. december 5. napján a ... végű lakossági folyószámlára utalással fizette meg. Ebből az örökhagyó 1.000.000 forintot a ... végű tartós befektetési értékpapírszámlán tartott, az itt elhelyezett 1010 db ... Magyar Államkötvény 2017/L árfolyamértéke az örökhagyó halálakor 991.921 forint volt.

Az ági vagyon helyébe lépett 38.011.410 forintból 2013. december 6. napján lekötött 30.000.000 forint Bónusz Betétet a 2014. március 6-i lejárat után az örökhagyó nyomban Kamatozó

Kincstárjegy értékpapírba fektette. A 30.260.000 forint összegben elhelyezett Kamatozó Kincstárjegy 2015/10 értékpapírból 5.000.000 forint értékpapír eladás történt 2015. február 18. napján. A ... végű értékpapírszámlán maradt 25.260.000 forintból a folyószámlán történő átmeneti elhelyezést követően 2015. március 19. napján 22.000.000 forintot 2.200 db Kamatozó Kincstárjegy 2016/12 értékpapírban helyezett el az örökhagyó. Ennek a piaci értéke az örökhagyó halálakor 21.947.112 forint volt.

A 31.000.000 forint lekötése után 7.011.410 forint maradt a ... végű folyószámlán, az akkori 10.775.215 forint összes aktívum részeként. A folyószámla egyenlegében megtestesülő ági vagyon helyébe lépett érték aránya, figyelemmel a részletesen követhető ági vagyoni és közös vagyoni pénzmozgásokra, 2015. április 29. napján 71,77%-ban volt meghatározható.

Az örökhagyó az ági vagyon helyébe lépett Kamatozó Kincstárjegy 2015/10 értékpapír részbeni eladásából származó összegből a felperes részére 5.000.000 forint kölcsönt nyújtott, amit a felperes az örökhagyónak visszafizetett. Az 5.000.000 forintból 4.000.000 forintot az örökhagyó 2015. április 30. napján ismét a ... végű folyószámlán helyezett el. Ezáltal az ági vagyon helyébe lépett érték számlaegyenlegben képviselt aránya 71,77%-ról 86,8%-ra módosult, melynek összege az örökhagyó halálakor 6.076.827 forint volt.

Az alperes fellebbezésében hivatkozottakkal ellentétben az ági vagyon értékesítéséből befolyt vételár sorsa a fentiek szerint a bank által adminisztrált pénzmozgások, különböző megtakarítási formákban történő elhelyezések útján követhető volt, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítható volt az ági vagyon helyébe lépett értékből nyújtott kölcsön visszafizetése is.

A felperes nyilatkozata alapján az 5.000.000 forint kölcsön ténye és célja adott volt. A 6.P.20.340/2016/14. számú tárgyalási jegyzőkönyv mellékleteként csatolt iratok szerint a **M Kft.** likviditási problémái tagi kölcsönt tettek szükségessé (2015. február 17-i taggyűlési jegyzőkönyv). A ... Bank csatolt számlakivonata szerint a tagi kölcsön befizetése a Kft. számlájára megtörtént. Ugyancsak számlakivonat igazolja, hogy 2015. április hónapban a cég likviditási gondjai megszűntek, mivel a számlaegyenleg 42.276.523 forintot tett ki. A 2015. április 29-i taggyűlési jegyzőkönyv szerint a **M Kft.** a tagi kölcsönt ezen a napon visszafizette a felperesnek. A szoros időbeli egybeesésből (2015. április 30. napján történt meg a 4.000.000 forint befizetése az örökhagyó lakossági folyószámlájára), valamint abból, hogy a 4.000.000 forint összegű örökhagyói befizetés alternatív forrásaként semmilyen más adat nem merült fel, következtethető, hogy az örökhagyó a 4.000.000 forintot azért tudta ismét a számlán elhelyezni, mert a felperes a kölcsönkapott összeget részére visszafizette. Mindezekre az adatokra figyelemmel, és azt is szem előtt tartva, hogy maga a kölcsönnyújtás ténye is csak a felperes személyes előadása folytán vált ismertté, a másodfokú bíróság bizonyítottanak találta a kölcsön visszafizetését.

Az elsőfokú bíróság által végzett, metodikájában a peres felek egyike által sem vitatott elszámolás szerint a 2015. áprilisi záróegyenleg a ... számú folyószámlán 3.513.660 forint volt, ennek 71,77%-a, 2.521.754 forint volt ági vagyoni jellegű, míg 28,23%-a, 991.906 forint a közös vagyonhoz tartozott. Az elszámolás menetét folytatva 2015 májusában 4.000.000 forint ági vagyoni érték tekintetében történt jóváírás, míg a terhelés 184.379 forint volt. A 4.000.000 forint jóváírásával a számla aktívum 3.513.660 forintról 7.513.660 forintra emelkedett. Ebből ági vagyoni forrás volt az induló 2.521.754 forint, valamint a 4.000.000 forint, mindösszesen 6.521.754 forint, amely a teljes 7.513.660 forintnak 86,8%-a. Az örökhagyó halálakor, 2015. június 7. napján 7.000.953 forint volt a számlaegyenleg, amelynek 86,8%-a tekinthető a fenti számítás értelmében ági vagyonnak. Ennek a

számításnak az eredményeként adódott a másodfokú bíróság számára, hogy a ... végű bankszámlán lévő egyenlegből 2015. június 7. napján az ági vagyoni rész 6.076.827 forintot tett ki.

A ... helyrajzi számú ingatlan $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányadára vonatkozó szerződéssel kapcsolatos tényeket az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, a másodfokú bíróság sem jutott az elsőfokú bíróságtól eltérő ténymegállapításra vagy ténybeli következtetésre. A szerződéskötés körülményeivel kapcsolatban az okiratot szerkesztő ügyvéd tanúvallomása az általánosság szintjén maradt, a felperesi hozzátartozók pedig lényegében csak annyit tudtak elmondani, hogy az ügyletkötéskor a kedvezőbb illetékfizetés fontos szempont volt. A tanúk vallomása az elsőfokú bíróság lényegében helyes mérlegelése szerint az okiratban foglaltakkal szemben nem bizonyítja, hogy a megkötött visszterhes ügylettel ténylegesen ingyenes átruházást lepleztek, különösen, mivel a szerződő felek nemcsak a szerződés típusának megválasztásával, de akár a vételár mikénti (a ténylegesnél alacsonyabb összegben történő) meghatározásával is törekedhettek az illeték tanúk által hangoztatott optimalizására.

A fentiek szerint kiegészített tényállásra is figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogi következtetéseivel a kölcsönadott összeg jogi sorsának megítélése kivételével egyetértett.

A perben nem volt vitatott, hogy az öröklés megnyíltának időpontjára figyelemmel a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 57.§ (1) bekezdése alapján a Ptk. rendelkezéseit kellett alkalmazni. A Ptk. alapvetően ugyanabban a keretben tartotta fenn az ági öröklés intézményét, ahogy azt az 1959. évi Ptk. tette. A korábbival azonosan szabályozza az ági vagyontárgyakat, az ági örökösök körét, az ági vagyon kiadására vonatkozó szabályokat. Lényeges változást hozott ugyanakkor az ági vagyon köréből kikerülő vagyona vonatkozó rendelkezések körében azzal, hogy a redintegráció és a szurrogáció tilalmára vonatkozó normákat nem tartotta fenn. Az 1959. évi Ptk. 613.§ (1) bekezdése a) és b) pontjai szerint az ági öröklés szabályai nem terjedtek ki arra az ági vagyontárgyra, amely az örökhagyó halálakor már nem volt meg, sem pedig az ági vagyontárgy helyébe lépett vagy az ági vagyontárgy értékén vásárolt vagyontárgyra. Ezzel szemben a Ptk. 7:70.§ (2) bekezdése kimondja, hogy az ági vagyontárgy helyébe lépett vagy az ági vagyontárgy értékén vásárolt vagyontárgy öröklése az ági öröklés szabályai szerint történik.

A felperesi fellebbezés kapcsán egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a **sz** ... helyrajzi számú ingatlan $\frac{1}{4}$ tulajdoni hányada nem esik ági öröklés alá, mert a fentiekben részletesen kifejtettek szerint a felperes a Ptk. 7:67.§ (3) bekezdése szerinti bizonyítási érdeke ellenére az 1999. március 25. napján kelt szerződésben rögzített visszterhes átruházással szemben nem tudta bizonyítani, hogy az ingatlanhányadot az örökhagyó tőle ajándékba kapta.

A kölcsönrel érintett ági vagyonrész vonatkozásában azonban a felperesi igényérvényesítésnek volt alapja. Miután a Ptk. 6:383.§-ában, 6:388.§-ában szabályozott kölcsönszerződés használati jellegű, és nem tulajdonjog átruházására irányuló jogviszony, a pénzösszeg kifizetését, majd visszafizetését követően az örökhagyónak továbbra is ugyanazon, a felmenőjéről rá hárult vagyontárgy helyébe lépett értéken (követelésen) állt fenn a tulajdonjoga. E vagyonelem ági jellege az időleges kihelyezéssel nem szűnt meg, az abból az örökhagyó halálakor még meglévő részre a felperes a Ptk. 7:70.§ (2) bekezdése alapján az öröklési igényét érvényesítheti.

Az alperes a kereset teljes elutasítását arra figyelemmel kérte, hogy az örökhagyó hagyatékába tartozó vagyonelemek a korábbi megtakarítási formaváltások következtében nem minősülnek ági vagyonnak, a felperes nem igazolta, hogy a vagyonmozgások következtében mi maradt ági vagyon.

A másodfokú bíróság ugyanakkor az elsőfokú bírósággal azonos módon a Ptk. 7:70.§-ára tekintettel számolt el arra figyelemmel, hogy a nem vitásan ági öröklés alá eső mezőgazdasági ingatlanok helyébe értékpapírok, illetve bankszámlakövetelések léptek, így utóbbiak jelentik az ági öröklési igény alapját. Az ági vagyon útja az alperes hivatkozásával ellentétben követhető maradt. Az elsőfokú bíróság részletesen és pontosan kimutatta, hogy az értékpapírok, illetve a bankszámlakövetelésből ági vagyonnak minősíthető rész miként vegyült a szerzeményi vagyonnal, a költekezések hatására az ági vagyon aránya miként változott.

A földhivatali adatok alapján egyértelművé vált, hogy a 2013. december 4. napján kelt adásvételi szerződéssel érintett .../19 helyrajzi számú ingatlant a **R T** hagyatékába tartozó .../14 helyrajzi szám alatti ingatlanból alakították ki, az az ági vagyon helyébe lépett vagyontárgynak sem tekinthető, mindösszesen helyrajzi szám változás történt. A .../19 helyrajzi számú ingatlan így ági vagyon volt, az érte kapott vételár, illetve az azon vásárolt vagyontárgy ági öröklés alá esik a hagyatékot képező (az örökhagyó halálakor meglévő) részében.

Miután a kölcsöntartozását a felperes visszafizette, az alperes beszámítási kifogása alaptalan volt.

A másodfokú bíróság a fentiekre figyelemmel az 1952. évi Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatta, és néhai **P L** nevén az ... Nyrt. által vezetett ... számú lakossági bankszámlán 2015. június 7. napján fennálló egyenlegből a felperest ági vagyon címén megillető összeget 2.454.970 forintról 6.076.827 forintra felemelte.

A Ptk. 7:59.§ szerint a házastársat az ági vagyonon holtig tartó haszonélvezeti jog illeti meg. Ez a felek között nem volt vitás, az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában utalt is rá, annak rendelkező részben történő megállapítására mégsem került sor. A másodfokú bíróság ezért a teljes elutasításra irányuló alperesi fellebbezést kizárólag ebben a részében teljesítve megállapította, hogy a felperest ági vagyon címén megillető, az első- és másodfokú ítéletben megjelölt vagyontárgyakat az alperes holtig tartó haszonélvezeti joga terheli.

A kereset az első- és másodfokú ítélet szerint az alábbiaknak megfelelően bizonyult alaposnak :

... helyrajzi számú	<u>kereset</u>	<u>elsőfokú ítélet</u>	-	<u>másodfokú ítélet</u>	-
ingatlan ¼ tulajdoni	2.500.000 forint	2.454.970 forint	-	6.076.827 forint	-
illetősége: ... végű	7.953.000 forint	21.947.112 forint		21.947.112 forint	
folyo-számlán lévő	43.171 forint	991.921 forint		991.921 forint	
összeg: ... végű t.	25.545 forint	25.394.003 forint		29.015.860 forint	
befektetési értékpapír	21.947.112 forint				
pénzszámla-követelés:	991.921 forint				
... számú értékpapír-	32.508.702 forint				
számlán értékpapír: ...					
számú tartós befektetési					
értékpapír számlán					
értékpapír: összesen:					

A teljes pertárgyérték - figyelemmel arra, hogy a felperes keresetét az alperes haszonélvezeti jogának fennálltára figyelemmel terjesztette elő - úgy volt megállapítható, hogy a 32.508.702 forint összegű ági öröklési igényből levonásba kellett helyezni a haszonélvezeti jog értékét. Az öröklés

megnyíltakor ötvenhét éves alperest megillető haszonélvezeti jog értéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 72.§ (1) bekezdése és a (3) bekezdés a) pontja alapján a forgalmi érték egyhuszad részének (az egyévi értéknek) a hatszorosa, azaz a forgalmi érték 30%-a. A teljes pertárgyérték az 1952. évi Pp. 26.§-ára is figyelemmel a haszonélvezeti jog értékével csökkentve 22.756.091 forintban volt megállapítható. A felperesi pernyertesség a haszonélvezeti jog figyelembevétele nélkül 29.015.860 forintra, haszonélvezeti joggal terhelt értéken 20.311.102 forintra terjedt ki. Így a felperes 20.311.102 forint vonatkozásában lett pernyertes, 2.444.989 forint vonatkozásában pervesztes, pernyertessége $(20.311.102/22.756.091)$ 89%-ban adódott.

A jogi képvisellel felmerült költség mindkét peres félnél az R. 3.§ (2) bekezdés b) pontja alapján 882.700 forintban számítható. Ebből a felperes pernyertességével arányos (kerekítéssel) 786.000 forint, az alperes pernyertességével arányos (ugyancsak kerekítéssel) 96.000 forint. A nagyobb részben pervesztes alperes az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján a két összeg különbözeteként jelentkező 690.000 forintot köteles az alperesnek megfizetni, ezért a másodfokú bíróság az alperes által fizetendő perköltség összegét erre a mértékre szállította le.

A felperes személyes illetékfeljegyzési jogára tekintettel feljegyzett elsőfokú eljárási illetékből az ellenérdekű felek a pervesztességükkel arányos összeget kötelesek az Itv. 74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13.§ (2) bekezdése és az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján az államnak megfizetni, ezért a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetendő összegét a másodfokú bíróság a felperes esetében 147.000 forintra leszállította, az alperes esetében 1.218.000 forintra felemelte.

Egyéb fellebbezett részében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezése 2.500.000 forint értékű ingatlanhányadot, 4.000.000 forint bankszámlakövetelést, mindösszesen 6.500.000 forintot érintett, ennek haszonélvezeti joggal terhelt értéke 4.550.000 forint.

Az elsőfokú bíróság által meghatározott 2.454.970 forintot a másodfokú bíróság 6.076.837 forintra felemelte, a különbözet 3.621.867 forint, azonban ennél az összegnél is figyelembe kellett venni, hogy haszonélvezeti jog terheli. Így a felperes fellebbezése eredményes lett 2.535.307 forint, eredménytelen maradt 2.014.693 forint vonatkozásában. Az eredményes és az eredménytelen fellebbezésrészek közötti különbözet 520.614 forint, a felperes a saját fellebbezése után ezzel arányosan tarthat igényt a másodfokú eljárásban felmerült költségének megtérítésére az R. 3.§ (2) bekezdés b) pontja, (5) bekezdése alapján 13.000 forint összegben.

Az alperes fellebbezésének pertárgyértéke 25.394.003 forintnak a haszonélvezeti jog értékével csökkentett része, 17.775.802 forint. Miután a peres felek között a haszonélvezeti jog fennállta nem volt vitás, a másodfokú bíróság a perköltség számításánál nem vette figyelembe, hogy erre vonatkozó részében az alperes fellebbezése kisebb részben eredményre vezetett, hanem a pertárgyértéket a fentiekben már kifejtettek szerint korrekcióval határozta meg. Így az alperes fellebbezése után a felperest illeti meg perköltség, amely az R. 3.§ (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése szerint 367.000 forint ügyvédi munkadíjban számítható. A felperesnek járó másodfokú perköltség így mindösszesen 380.000 forint.

A felperes az Itv. 74.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13.§ (1) bekezdése tekintettel 2.014.693 forint fellebbezési érték után köteles viselni a feljegyzett fellebbezési illetéket 161.200 forint összegben.

Az alperes a másodfokú eljárásra személyes költségmentességben részesült, így a terhére eső feljegyzett fellebbezési illetékeket a Kmr. 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2018. szeptember 27.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró